

TRE LÄNDER I DET ÖSTLIGA PARTNERSKAPET I SYDKAUKASIEN

EU:s politik för det östliga partnerskapet inleddes 2009 och omfattar sex före detta sovjetiska delstater: Armenien, Azerbajdzjan, Belarus, Georgien, Moldavien och Ukraina. Partnerskapet inrättades för att stödja politiska, sociala och ekonomiska reformsträvanden i dessa länder i syfte att stärka demokratisering och goda styrelseformer, energitrygghet, miljöskydd och ekonomisk och social utveckling. Alla deltagande länder (utom Belarus vars medlemskap dragits in) sänder ut delegationer till den parlamentariska församlingen Euronest.

Vid sidan av arbetet inom de behöriga utskotten för utrikesfrågor och internationell handel har Europaparlamentet en ständig delegation för förbindelserna med Sydkaukasien ([DSCA](#)) som följer EU:s förbindelser med de tre staterna i Sydkaukasien inom ramen för den parlamentariska associeringskommittén EU–Georgien, den parlamentariska partnerskapskommittén EU–Armenien och den parlamentariska samarbetskommittén EU–Azerbajdzjan, och övervakar det arbete som utförs av EU:s särskilda representant för Sydkaukasien och krisen i Georgien (EUSR).

GEORGIEN

[Associeringsavtalet mellan EU och Georgien](#), inklusive ett djupgående och omfattande frihandelsavtal, trädde i kraft i juli 2016. Georgien har gjort avsevärda insatser för att anpassa sin lagstiftning till EU-nivå, vilket bland annat lett till upphävande av viseringskrav för kortare vistelser i Schengenområdet från och med mars 2017. EU är Georgiens främsta handelspartner och står för cirka 20,5 % av landets totala handel ([2022](#)). EU är också den största givaren av finansiellt stöd till Georgien. För perioden 2021–2024 har 340 miljoner euro anslagits för Georgien. De prioriterade områdena omfattar ekonomi, institutioner, rättsstatsprincipen, säkerhet, miljö och klimatresiliens, digital omställning, jämställdhet och ett inkluderande samhälle. Associeringsrådet EU–Georgien, som övervakar genomförandet av associeringsavtalet, höll sitt senaste möte den 20 februari 2024 i Bryssel.

Georgiens politiska och ekonomiska omställning, som inleddes 1989, har kännetecknats av inbördeskrig, territoriella konflikter och allvarliga ekonomiska tillbakagångar. Ryssland fortsätter sin ockupering av Abchazien och Tskhinvaliregionen/Sydossetien, och inför detta har den georgiska befolkningen ställt sitt hopp till närmare förbindelser med EU och Nato. Efter Ukrainas ansökan om medlemskap i Europeiska unionen lämnade Georgien (tillsammans med Republiken Moldavien) in sin egen ansökan om status som kandidatland den 3 mars 2022. Den 14 december 2013 beslutade Europeiska rådet att bevilja Georgien status som kandidatland, under förutsättning att de relevanta åtgärder som anges i [kommissionens rekommendation av den 8 november 2023](#) vidtas. I mars 2024 godkände regeringen 2024 års handlingsplan för Georgiens integration i EU.

EU har upprepade gånger betonat sitt orubbliga stöd för Georgiens oberoende, suveränitet och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser, vilket betonades i Europaparlamentets [resolution av den 14 juni 2018](#) om georgiska ockuperade territorier tio år efter den ryska invasionen och i dess senaste resolution av den 28 februari 2024 om [genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken](#).

EU ger sitt stöd till konfliktlösningsarbetet via EU:s särskilda representant för Sydkaukasien och krisen i Georgien, EU:s övervakningsuppdrag och EU-instrumentet som bidrar till stabilitet och fred, som komplement till de internationella Genèveförhandlingarna. Den årliga strategiska säkerhetsdialogen mellan EU och Georgien är ett tecken på förtroende i förbindelserna mellan de båda parterna. Georgien har också lämnat betydande bidrag till flera av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitiska insatser, på basis av ett ramavtal för Georgiens deltagande, vilket trädde i kraft 2014. Å andra sidan har Georgien inte anammat de EU-ledda sanktionerna mot Ryssland och Belarus. I maj 2023 uttryckte den georgiska regeringens beslut att återuppta flygningarna med Ryssland farhågor om landets åtagande att anpassa sig till EU.

Georgiens politiska landskap och medielandskap är fortfarande extremt polariserat. En rad tvivelaktiga händelser under de senaste åren har visat att det skett en demokratisk tillbakagång och att de medborgerliga friheterna undergrävs. Dessa inbegriper de brister och fall av oegentligheter som observerades under parlamentsvalet 2020 och kommunalvalen 2021 samt flera fall av verbala eller fysiska angrepp mot journalister och mediearbetare. Nyligen har Georgiens styrande parti återinfört lagstiftning som skulle skärpa restriktionerna för det civila samhället, trots att människorättsövervakare och internationella partner, däribland EU och USA, uttryckt oro. Om den föreslagna lagstiftningen antas skulle den tvinga organisationer i det civila samhället som tar emot mer än 20 % av sin finansiering från externa källor att förklara att de "agerar i en främmande makts intressen". Massdemonstrationer har ägt rum i Georgiens huvudstad Tbilisi, där demonstranterna krävt att lagförslaget ska dras tillbaka. Lagförslaget ses som ett försök att misskreditera oberoende, utlandsfinansierade organisationer och medier och som ett sätt att styra landet bort från Europa och mot Ryssland. Ständiga spänningar mellan den styrande majoriteten och oppositionen och bristande transparens och inkludering har också ofta hämmat reformprocessen. I oktober 2024 kommer parlamentsval att hållas i Georgien, vilket kommer att vara ett viktigt test för den georgiska demokratin. EU är oroat över ett antal åtgärder från den styrande majoritetens sida, bland annat att ignorera Venedigkommissionens rekommendationer om vallagstiftning, upprepade försök att anta en lag om "utländska agenter" och till synes upprätta närmare förbindelser med Ryssland samtidigt som man tar avstånd från väst. Enligt opinionsundersökningar stöder det georgiska samhället i stor utsträckning Georgiens anslutning till EU, även på bekostnad av att handelsförbindelserna med Ryssland avbryts. De kommande valen betraktas därför som avgörande för Georgiens framtid.

A. Europaparlamentets ståndpunkt och interparlamentariskt samarbete

Europaparlamentet har alltid varit en stark anhängare av det georgiska folkets strävanden att närma sig EU. Det har betonat vikten av att genomföra de

relevanta åtgärder som anges i kommissionens rekommendation av den 8 november 2023, inbegripet de som rör bekämpning av desinformation, anpassning till den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, förbättring av genomförandet av parlamentarisk tillsyn och hantering av politisk polarisering, avligarkisering och korruptionsbekämpning. Den 9 juni 2022 antog Europaparlamentet också en [resolution](#) om kränkningar av mediefriheten och journalisters säkerhet i Georgien. I detta dokument fördömde ledamöterna den statskapning som utövas av partiet "Georgiska drömmen" och dess grundare, oligarken Bidzina Ivanishvili, och beklagade den betydande försämringen av mediasituationen i landet.

Bilaterala interparlamentariska förbindelser utvecklas inom ramen för den [parlamentariska partnerskapskommittén](#), som höll sitt senaste möte den 8 juni 2023. Deltagarna uppmärksammade framstegen i fråga om harmonisering på tekniska områden, men ledamöterna av Europaparlamentet beklagade den bakåtgående trenden när det gäller respekt för rättsstaten, rättsväsendets oberoende och effektivitet, arbetsrätt och icke-diskriminering. De uppmanade sina georgiska motparter att samarbeta med aktörer i det civila samhället för att åtgärda de tolv nyckelprioriteringar som fastställts av Europeiska kommissionen. De noterade också den ytterligare försämringen av människorättssituationen i de ockuperade regionerna.

Den 14 december 2022 antog Europaparlamentet en resolution om [genomförandet av EU:s associeringsavtal med Georgien](#) på grundval av ett betänkande som utarbetats av den ständiga föredraganden Sven Mikser (S&D-gruppen, Estland). Samtidigt som ledamöterna noterade Georgiens fortsatta reformer efterlyste de ett mer systematiskt deltagande för det civila samhällets aktörer i beslutsfattandet, och beklagade den negativa trenden när det gäller rättsstatsprincipen, särskilt fallen med politiserad rättvisa.

Europaparlamentet har även antagit två viktiga resolutioner: resolutionerna om [kränkningar av mediefriheten och journalisters säkerhet i Georgien](#) (9 juni 2022) och om [situationen för Georgiens f.d. president Micheil Saakasjvili](#) (15 mars 2023).

När det gäller parlamentets demokratistödsverksamhet har Georgien varit ett prioriterat land sedan 2017. Georgien har dock upprepade gånger vägrat att delta i ett samarbetsprogram om användningen av den parlamentariska tillsynsmekanismen, eller i en Jean Monnet-dialog för att ta upp frågan om kronisk politisk polarisering, vilket har tvingat Europaparlamentet att sänka sina ambitioner tills den parlamentariska majoriteten intar en mer konstruktiv hållning.

B. Valövervakning

Georgien har stått värd för uppdrag från kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), som övervakat landets parlaments-, president- och lokalval sedan 1995. Enligt praxis i OSSE-området har Europaparlamentets observatörer införlivats i OSSE/ODIHR:s valobservatörsuppdrag. Det senaste valobservatörsuppdraget genomfördes 2021 för att övervaka lokalvalen. De internationella observatörerna [ansåg](#) att lokalvalen i allmänhet sköttes väl men de hölls medan det pågick en utdragen politisk kris och kännetecknades av hård polarisering. De präglades också av omfattande och konsekventa anklagelser om hot, röstköp, påtryckningar på kandidater och väljare och ojämlika villkor.

ARMENIEN

Armeniens förbindelser med EU bygger på det [omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet](#), som undertecknades i november 2017 och trädde i kraft fullt ut den 1 mars 2021. Det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet, som ersatte det tidigare partnerskaps- och samarbetsavtalet från 1999, fördjupar de bilaterala förbindelserna på en rad områden, samtidigt som det säkerställer förenlighet med Armeniens medlemskap i Eurasiska ekonomiska unionen. EU-27 står för omkring [16 %](#) av Armeniens totala handel (2022) och är landets näst största handelspartner efter Ryssland. Som en återspeglning av den dynamiska utvecklingen av förbindelserna mellan EU och Armenien och det ömsesidiga intresset av att fördjupa dem på grundval av gemensamma värderingar enades båda sidor i februari 2024 om att inleda arbetet med en ny partnerskapsagenda mellan EU och Armenien för ett mer ambitiöst samarbete på alla områden.

Den politiska situationen i Armenien förändrades radikalt i maj 2018, när fredliga gatuprotester ledde till att oppositionsledaren Nikol Pashinyan fick makten (sammetsrevolutionen) och den nya regeringen inledde en ambitiös reformagenda, bland annat på områdena för rättsstatsprincipen, transparens och korruptionsbekämpning. Det tidigare lagda parlamentsvalet i juni 2021 bekräftade på nytt denna förändring, då det styrande Civil Contract-partiet fick 54 % av rösterna, trots det politiska bakslaget på det nationella planet och betydande humanitära utmaningar till följd av landets nederlag i det andra kriget i Nagorno-Karabach 2020.

Det sex veckor långa kriget, som utlöstes av Azerbajdzjan, var det största utbrottet av våld i den utdragna konflikten sedan vapenvilan 1994. Kriget som avslutades med en av Ryssland framförhandlad vapenvila den 9 november 2020 ledde till att armenierna förlorade kontrollen över en del av Nagorno-Karabach – en tidigare autonom enhet i sovjetrepubliken Azerbajdzjan, med en etnisk armenisk befolkning och en icke erkänd de facto-stat sedan Sovjetunionens upplösning – och de angränsande azerbajdzjanska distrikten som de hade ockuperat i 26 år. Spänningarna nådde en ny topp efter azerbajdzjanska attacker mot mål inom Republiken Armeniens territorium (dvs. inte Nagorno-Karabach) i september 2022. Den 19 september 2023, efter att ha blockerat Nagorno-Karabach i nio månader, vilket orsakade en svår humanitär situation, inledde Azerbajdzjan en militär offensiv mot regionen, vilket ledde till hundratals döda och till att de facto-staten besegrades och slutligen avvecklades. Hela lokalbefolkningen på över 100 000 armenier i Karabach flydde till Armenien inom några dagar.

EU har stadigt stärkt sitt engagemang i Armenien och har ökat stödet för att hjälpa landet att hantera i synnerhet de många konfliktrelaterade utmaningarna, bland annat flyktingsituationen. EU:s stöd till Armenien tillhandahålls huvudsakligen inom ramen för instrumentet Europa i världen, från vilket det anslogs ca 180 miljoner euro för perioden 2021–2024. Stödet fokuserar särskilt på att bygga upp resiliens, samt på fortsatt stöd för att främja landets reformer för att stärka demokratin och rättsstatsprincipen. En del av denna finansiering bidrar till EU:s ekonomiska plan och investeringsplan för Armenien, som innehåller ett paket med bidrag, lån och garantier med en potential att mobilisera ca 2,6 miljarder euro i offentliga och privata investeringar. Samtidigt som EU bekräftat sitt orubbliga stöd för Armeniens

suveränitet, demokrati, territoriella integritet och socioekonomiska resiliens har det förbundit sig att lägga fram en återhämtnings- och tillväxtplan för Armenien på 270 miljoner euro för perioden 2024–2027.

Genom medling av Europeiska rådets ordförande har EU aktivt engagerat sig i ansträngningarna för att nå en förhandlingslösning på konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan och betonat att den måste bygga på principerna om ömsesidigt erkännande av territoriell integritet och okränkbarhet för internationellt erkända gränser på grundval av Almatyförklaringen från 1991. EU understryker också behovet av att Azerbajdzjan säkerställer att Karabach-armeniernas rättigheter och säkerhet skyddas så att de har möjlighet att återvända frivilligt och på ett tryggt sätt. Sedan februari 2023 har EU:s civila observatörer, på inbjudan av Armenien, utplacerats längs gränsen till Azerbajdzjan som en del av [EU:s uppdrag i Armenien](#), vilket har visat sig vara avgörande för säkerheten på plats.

A. Europaparlamentets ståndpunkt och interparlamentariskt samarbete

Europaparlamentet har stått stadigt på den armeniska demokratins sida och försvarat en fredlig lösning på den långvariga konflikten med Azerbajdzjan. I [mars 2023](#) antog parlamentet en övergripande resolution om förbindelserna mellan EU och Armenien, med ett starkt budskap om stöd för demokratiska reformer i landet, fördjupade bilaterala förbindelser och ökat EU-engagemang för säkerhet, särskilt genom EU:s uppdrag i Armenien och medlingsinsatser. I [oktober 2023](#) fördömde parlamentet "i starkast möjliga ordalag Azerbajdzjans i förväg planerade och omotiverade militära angrepp" mot armenierna i Nagorno-Karabach och efterlyste en betydande ökning av EU:s bistånd till Armenien som svar på tillströmningen av flyktingar, Azerbajdzjans hot och Rysslands destabiliseringsförsök. Parlamentet begärde också ett beslutsamt svar från EU på Azerbajdzjans handlingar, inbegripet riktade sanktioner och en omfattande översyn av förbindelserna. I [mars 2024](#) konstaterade parlamentet, samtidigt som det varmt välkomnade Armeniens intresse av närmare förbindelser med EU, att "om Armenien skulle vara intresserat av att ansöka om status som kandidatland och fortsätta sin väg mot varaktiga reformer som befäster demokratin, skulle detta kunna bana väg för en omdanande fas i förbindelserna mellan EU och Armenien". I en tidigare resolution från [januari 2023](#) fördömde parlamentet kraftigt Azerbajdzjans militära aggression i september 2022 och "Azerbajdzjans olagliga blockad av Latjinkorridoren" och [beklagade](#) dess humanitära konsekvenser. I en resolution från [mars 2022](#) fördömde parlamentet "skarpt Azerbajdzjans fortsatta politik som går ut på att utplåna och förneka det armeniska kulturarvet i och kring Nagorno-Karabach". I [maj 2021](#) antog parlamentet en resolution med krav på framför allt ett omedelbart och villkorslöst frigivande av alla armeniska krigsfångar och andra fångar som fortfarande hålls fängslade av Azerbajdzjan. Efter kriget om Nagorno-Karabach 2020 antog parlamentet i [januari 2021](#) en resolution i vilken man beklagade att "ändringar i status quo gjordes genom militära styrkor" och betonade att "en varaktig lösning ännu inte har nåtts". Parlamentet upprepade också att förhandlingarna om en varaktig lösning bör bygga på principerna om icke-våld, stater territoriella integritet samt folks lika rättigheter och självbestämmande, vilka ligger till grund för OSSE:s Minskgrupps grundläggande principer. År [2015](#) antog Europaparlamentet en resolution om hundraårsminnet av det armeniska folkmordet.

Bilaterala interparlamentariska förbindelser utvecklas inom ramen för den [parlamentariska partnerskapskommittén](#), som höll sitt senaste möte i [mars 2023](#). De ledande ledamöter från Europaparlamentet som följer situationen i Armenien har gjort en rad [uttalanden](#), i vilka de särskilt insisterat på behovet av en övergripande framförhandlad lösning av konflikten och tagit upp frågor som Azerbajdzjans blockad och militära övertagande av Nagorno-Karabach, incidenter och angrepp vid gränserna, armeniska fångar, landminor, provocerande retorik, humanitärt tillträde och skydd av kulturarvet.

B. Valövervakning

Armenien har vid flera tillfällen tagit emot ledamöter av Europaparlamentet – som en del av valobservatörsuppdragen med OSSE-ODIHR – inklusive under det extra parlamentsvalet 2018. Valet 2018 bedömdes positivt, såsom välorganiserat och med minimala oegentligheter, och Europaparlamentets delegation [noterade](#) en betydande minskning av otillbörliga valmetoder. På grund av covid-19-pandemin kunde Europaparlamentet inte övervaka valet i juni 2021, men ledamöterna [noterade](#) den allmänt positiva bedömning som gjordes av OSSE/ODIHR.

AZERBAJDZJAN

EU och Azerbajdzjan har haft ett [partnerskaps- och samarbetsavtal](#) sedan 1999. Förhandlingar om ett fördjupat avtal inleddes i februari 2017, men har hittills inte lett till några resultat. EU är Azerbajdzjans viktigaste handelspartner och står för ca [52 %](#) av landets totala handel (2022), främst på grund av olje- och gasexporten till EU (som står för ca [4,1 % respektive 3,7 %](#) av EU:s olje- och gasimport netto under 2022). Azerbajdzjans export av naturgas till EU inleddes i december 2020, efter slutförandet av projektet för den södra gaskorridoren. I juli 2022 förklarade EU och Azerbajdzjan sin avsikt att fördubbla kapaciteten i den södra gaskorridoren senast 2027.

Azerbajdzjan låg på [134:e](#) plats av 167 länder i Economist Intelligence Units demokratiindex för 2022 och klassificerades som ["icke fritt"](#) i Freedom in the Worlds rapport från 2023. President Ilham Aliyev, som för närvarande är inne på sin femte mandatperiod, efterträdde sin far, Heydar Aliyev, 2003. År 2017 tillsatte presidenten sin fru, Mehriban Aliyeva, på den nyinrättade posten som första vicepresident. Enligt EU:s senaste årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen, som offentliggjordes i [juli 2023](#), är situationen när det gäller skyddet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och respekten för rättsstatsprincipen i Azerbajdzjan fortsatt oroväckande, i synnerhet när det gäller rättsväsendets oberoende, begränsningarna av de grundläggande friheterna, inbegripet yttrande-, mötes- och föreningsfriheten, samt hot, gripanden, frihetsberövanden och domstolsmål riktade mot människorättsförsvarare, medborgaraktivister, journalister och aktivister inom den politiska oppositionen. En ny lag om politiska partier har ytterligare begränsat den politiska mångfalden.

Azerbajdzjans seger i det sex veckor långa kriget om Nagorno-Karabach mot Armenien som landet startade i september 2020 stärkte ytterligare president Aliyevs ställning. Till följd av vapenvilan den 9 november 2020 återfick Azerbajdzjan kontrollen över de distrikt som gränsar till Nagorno-Karabach och som hade varit ockuperade av armeniska styrkor under mer än 26 år, vilket kan göra det möjligt för hundratusentals

internflyktingar att återvända i framtiden. Landet tog även kontroll över en del av själva Nagorno-Karabach: en tidigare autonom region som internationellt erkänts som en del av Azerbajdzjan, men som bebos av etniska armenier. I september 2023, efter att ha blockerat det som återstår av Nagorno-Karabach i nio månader, vilket orsakade en svår humanitär situation, inledde Azerbajdzjan en militär offensiv mot regionen, vilket ledde till att den armeniska de facto-staten besegrades och slutligen avvecklades. Hela lokalbefolkningen på över 100 000 armenier i Karabach flydde till Armenien inom några dagar. I september 2022 hade Azerbajdzjan inlett attacker på Armeniens territorium under en farlig upptrappning, vilket väckte farhågor om ytterligare framryckningar utöver Nagorno-Karabach.

EU har aktivt deltagit i ansträngningarna för att nå en förhandlingslösning på konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan, i synnerhet genom medling av Europeiska rådets ordförande. EU understryker behovet av att säkerställa ömsesidig respekt för suveränitet och territoriell integritet, att fortsätta arbetet med fastställandet av den mellanstatliga gränsen och att säkerställa skyddet av Karabach-armeniernas rättigheter och säkerhet så att de kan återvända frivilligt och på ett tryggt sätt. Europeiska observatörer har utplacerats i Armenien sedan februari 2023 för att bidra till regional säkerhet. Azerbajdzjan har dock inte gått med på att EU utplaceras övervakare på landets sida om gränsen.

A. Europaparlamentets ståndpunkt och interparlamentariskt samarbete

I [mars 2023 antog Europaparlamentet en omfattande](#) resolution om förbindelserna mellan EU och Azerbajdzjan, där parlamentet uttryckte "djup oro över att kränkningar av grundläggande mänskliga rättigheter i Azerbajdzjan har ett systemomfattande och utbrett mönster och påverkar medborgarnas rätt till frihet och säkerhet". Parlamentet betonade att ytterligare samarbete mellan EU och Azerbajdzjan måste göras avhängigt av att landet gör verkliga och påtagliga framsteg vad gäller respekten för internationella normer och internationella åtaganden och att frigivning av alla politiska fångar är en nödvändig förutsättning för ett nytt partnerskapsavtal. Samtidigt välkomnade parlamentet Azerbajdzjans humanitära bistånd till Ukraina och erkänner Azerbajdzjans roll som leverantör av energi från fossila bränslen till EU. I resolutionen fördömde parlamentet också med kraft Azerbajdzjans aggression mot Armenien i september 2022 och blockaden av Latjinkorridoren, och Azerbajdzjan uppmanades särskilt att respektera Internationella domstolens dom om blockaden och att tillåta EU-observatörer som är utplacerade i Armenien på den azerbajdzjanska sidan av gränsen.

I [oktober 2023](#) fördömde parlamentet "i starkast möjliga ordalag Azerbajdzjans i förväg planerade och omotiverade militära angrepp" mot armenierna i Nagorno-Karabach och efterlyste ett beslutsamt svar från EU på Azerbajdzjans åtgärder, bland annat riktade sanktioner, avbrytande av förhandlingarna om ett fördjupat partnerskapsavtal mellan EU och Azerbajdzjan, tillfälligt upphävande av samförståndsavtalet om energi och en omfattande översyn av förbindelserna. I en tidigare resolution från [januari 2023](#) hade parlamentet redan kraftigt fördömt Azerbajdzjans militära aggression i september 2022 och "Azerbajdzjans olagliga blockad av Latjinkorridoren" och [beklagat](#) dess humanitära konsekvenser. I en resolution från [mars 2022](#) fördömde parlamentet "skarpt Azerbajdzjans fortsatta politik som går ut på att utplåna och förneka det armeniska kulturarvet i och kring

Nagorno-Karabach". I [maj 2021](#) antog parlamentet en resolution med krav på framför allt ett omedelbart och villkorslöst frigivande av alla armeniska krigsfångar och andra fångar som fortfarande hålls fängslade av Azerbajdzjan.

I en resolution från [september 2023](#) tog Europaparlamentet upp fallet med den politiska fången Gubad Ibadoghlu och uppmanade de azerbajdzjanska myndigheterna att "frige alla politiska fångar, oberoende journalister och människorättsförsvarare, dra tillbaka alla politiskt motiverade anklagelser mot dem och upphöra med det extraterritoriella förtrycket". År [2019](#) antog parlamentet en resolution med krav på omedelbar frigivning av Mehman Hüseynov, en bloggare mot korruption, och av andra politiska fångar. Efter avslöjanden om penningtvätt i Azerbajdzjan fördömde Europaparlamentet [2017](#) i kraftiga ordalag de försök som gjorts av Azerbajdzjan och andra autokratiska regimer i tredjeländer att påverka europeiska beslutsfattare genom olagliga medel.

De officiella interparlamentariska förbindelserna återupptogs 2016 efter ett fyraårigt uppehåll och det senaste mötet i [den parlamentariska samarbetskommittén](#) ägde rum i december 2021. De ledande ledamöter från Europaparlamentet som följer situationen i Azerbajdzjan har gjort en rad [uttalanden](#), i vilka de särskilt insisterat på behovet av en övergripande framförhandlad lösning av konflikten och tagit upp frågor som blockaden och det militära övertagandet av Nagorno-Karabach, incidenter och angrepp vid gränserna, armeniska fångar, landminor, provocerande retorik, humanitärt tillträde och skydd av kulturarvet.

B. Valövervakning

Azerbajdzjan har tagit emot ledamöter av Europaparlamentet som en del av valobservatörsuppdragen med OSSE-ODIHR. Med tanke på att alla de val i landet som övervakats inom ramen för dessa uppdrag inte ansetts uppfylla internationella krav, och att rekommendationer fortfarande måste genomföras, beslutade parlamentet att inte sända valobservatörer till parlamentsvalet 2015 eller presidentvalet 2018, och parlamentet bjöds inte in för att övervaka parlamentsvalet 2020 eller presidentvalet 2024. Inom ramen för ODIHR:s valobservatörsuppdrag för presidentvalet 2024 [konstaterades](#) det att valet hade ägt rum i en restriktiv miljö och präglats av att kritiska röster tystades ner, att det saknades politiska alternativ och att det fanns ett krympande utrymme för oberoende medier, det civila samhället och politiska partier. Det konstaterades även att de långvariga allvarliga begränsningarna av de grundläggande friheterna som förenings- och yttrandefriheten och friheten att delta i fredliga sammankomster både i lag och i praktiken strider mot normerna för verkliga demokratiska val.

Joanna Placzek / Michal Jiráček
04/2024